

Tisztelt Emlékezők! Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Október 23. A SZABADSÁG NAPJA. 69 évvel ezelőtt a magyarok nemet mondtak egy elnyomó rendszerre. Békésen tüntettek, céljuk közös volt: szabadságban és demokráciában élni.

A történelmet, a száraz tényeket ismerjük a tankönyvekből, de ismerjük a valódi, emberi oldalról megközelített múltunkat?

A mai ünnepre készülve, már hetekkel ezelőtt azok a HŐSÖK és személyes megélt történetek kavargtak a gondolataimban, melyek megérintettek és nagy hatással voltak rám.

Gondolataim egyre csak azok körül forogtak, akik részesei voltak a 69 évvel ezelőtt történt eseményeknek és személyesen is ismerem, ismertem Őket. Sajnos az idő múlásával egyre kevesebben vannak közöttünk. Nagyon sokan úgy mentek el, hogy az átélteket a családjukkal sem osztották meg. Ezeket örökre magukkal vitték a sírba.

Napjainkban alig néhányan élnek már csak, akik személyesen átérték 56 csodáját és egyben borzalmait. Sajnos legtöbbjüknek korukból adódóan egészségi állapotuk nem engedi meg, hogy személyesen itt legyenek velünk, de tudom és érzem, hogy lélekben velünk vannak és velünk ünnepelnek, emlékeznek!

Nekünk, az utókornak feladatunk van abban, hogy '56 ne merüljön feledésbe!

Küldetésemnek érzem, hogy az utánunk lévő generációknak továbbadjam azt, melyet én tanultam az '56osoktól: tiszteletet, becsületet és hitet!

Dodi bácsi, vagyis Ponyi József szeretettel, egyben mély fájdalommal emlékszik vissza Hargitay Lajosra és Hadady Rudolfra, kiket embertelen módon tartottak fogva, majd végeztek ki a pufajkások. Köszönöm neki, hogy a mai napig készséggel válaszol az újabb és újabb kérdéseimre. Bár egy másik városban tartózkodik, de Ő is velünk ünnepel ma!

Meghatározó pillanat volt az életemben, amikor egy középiskolai osztályban előadást tartottam '56-ról, majd amikor egy képet vetítettem ki, melyen Csákvári László a ledöntött szovjet emlékmű talapzatán áll, a hátsó sorokból egy lány csak ennyit mondott könnyes szemekkel: „ő az én dédnagyapám”.

Tisztán él ez emlékezetemben egy baráti beszélgetés Baranyi László színművésszel, mindenki Nagypapájával, aki a következőket fogalmazta meg: „tudod, Mónikám, én biztos vagyok abban, hogy Te, ott és akkor gyártottad volna nekünk a Molotov-koktélokot, vagy ápoltad volna a sebesülteket!” Laci bácsi a Nemzetőrség tagja volt, . A régi írógépeknek köszönhetően menekült meg a megtorlás elől, hiszen nevét Bárányként jegyezték le, így is kereste őt az ávó.... Idén töltötte be a 98. életévét.

Felejthetetlen, bensőséges, éjszakákba nyúló beszélgetések sorozatával örökre belém vésődtek Debreceni Szűcs Lászlóné, Erzsike néni visszaemlékezései, aki a budapesti október 23-i Rádió ostrománál történt vérengzés idején, tanuló ápolóként a sebesülteket ápolta a Vas utcai kórházban Budapesten. Férje Debreceni Szűcs László a debreceni monstre per első rendű vádlottját először a Pártbizottság halálra ítélte, alig 21 évesen, majd 10 év letöltendő börtön büntetést kapott, az '56-os események miatt., Szabadulása után feleségével próbálták közös gyermekük útját egyengetni, akit azonban szülei cselekedetei véget megbélyegeztek...

Emlékeimben él Straub János halálra ítélt, aki fegyverrel harcolt a szabadságért. Kire a vérbíró kötelet kért, gyilkosság vádjával, majd kegyelemből 1970-ben szabadulhatott. Több mint 16 évet vettek el az életéből....

Soha nem felejttem el Szécsi István '56-os társaságában töltött időt, aki büszkén mesélte el, hogyan lőtték ki a tankokat, akit szintén életfogytiglanra ítélték, és aki egy ideig a ledöntött Sztálin szobor nagyujját is birtokolta, akinek az 1956-os Hagyományörzők és az 1956-os Öröksége Alapítvány létrejöttét is köszönhetjük.

Szerencsésnek mondhatom magam, hogy még találkozhattam és beszélgethettem Fónay Jenővel, a POFOSZ alapítójával, aki hónapokig a siralomházban raboskodott, és minden pillanatban attól rettegett, hogy most fogják felakasztani...

Nem felejttem Wittner Máriát és Székely Dezsőné, ahogyan akkor ismerték: „Hosszú Mari” visszaemlékezéseit, akik nőként, fegyverrel a kezükben harcoltak a szabadságért és ezért komoly börtönbüntetést kaptak.

Szívbe markoló a beszélgetéseket folytathattam a recski rabokkal és a kitelepítettekkel.

EZ A TÖRTÉNELEM!

Nem tagadom, sokat gondolkodtam már a kérdésen, hogy mit is jelent valójában '56?

Számomra egy olyan meghatározó emberi és történelmi pont Magyarország és a magyar emberek életében, mely az összefogásról, a becsületről, a hazaszeretetről és a szabadságról szól, a legnagyobb megpróbáltatások közepette is.

Ezt ünnepeljük ma!

Az 1956-os forradalom és szabadságharc kezdetét, a dicsőséges 12 napot és azt, hogy Magyarországon 1989. október 23-án kikiáltották a köztársaságot.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

2025. 10. 23.